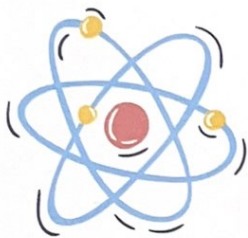

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ

๒. ด้านนวัตกรรม

กองการศึกษา
เทศบาลนครสมุทรปราการ

แส้ปิดยุง

คำอธิบายรายวิชา

แส้ปิดยุงเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านของจังหวัดสมุทรปราการมีทำสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน สอดคล้องกับสภาพทางธรรมชาติที่เป็นป่าชายเลน มีต้นจากขึ้นมากมายเป็นที่อยู่อาศัยของยุงที่ เรียกว่าฝูงป่าจาก ลำตัวมีขนาดใหญ่กว่ายุงทั่วไปเวลากัด จะทำให้มีอาการเจ็บแสบและคันมาก คน ในสมัยก่อนจึงหาวิธีไล่ยุงให้บินหนีไปโดยการนำวงจากในขณะที่เป็นดอกอ่อนอยู่ เรียกว่า วงงจาก หนุ่มหรือนกจาก มาทำเป็นแส้หรือเลือกวิธีการทำว่า ทบแส้ หรือ ตีแส้ โดยใช้อุปกรณ์ที่ทำเองจาก วัสดุถ้าได้ในบ้านเรือนประกอบด้วยเหล็กทูป ไม้ทูป เขียง หวีสางแส้ เชือก แต่บางท้องถิ่นอาจใช้ไม้ ตีพริก หวีสำหรับหิวผมก็มี ขั้นตอนการทำ คือการทุบกันคั้น ล้างควั่นจุก ชัก ตาก ขาดประโยชน์ใช้ สอย ใช้ปิดยุง คนโบราณจึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าไม้ปิดยุง ใช้ปิดแมลง และปิดฝุ่นได้อีกด้วย

การเรียนรู้ในแต่ละชั้นเรียน

ป.๑ เรียนรู้ว่าแส้ปิดยุงคืออะไรทำจากอะไรใช้ประโยชน์อย่างไร

เรื่องที่เรียน

๑. ความหมายของแส้ปิดยุง
๒. วัสดุที่ใช้ของแส้ปิดยุง
๓. ประโยชน์เอาของแส้ปิดยุง

ป.๒ เรียนรู้ว่าต้นจะอยู่ที่ไหนป่าชายเลนมีลักษณะอย่างไรส่วนประกอบของต้นจากมีอะไร

เรื่องที่เรียน

๑. ความหมายและลักษณะของป่าชายเลน
๒. ต้นจากส่วนประกอบและประโยชน์ของจาก

ป.๓ เรียนรู้ว่าแส้ปิดยุงทำอย่างไรอุปกรณ์ที่ใช้มีอะไรบ้าง

เรื่องที่เรียน

๑. อุปกรณ์ที่ใช้แส้ปิดยุงและการระมัดระวังอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ที่ใช้
๒. ขั้นตอนการทำแส้ปิดยุง

ป.๔ เรียนรู้ว่า การปฏิบัติในการทำแส้ปิดยุงเบื้องต้นเป็นอย่างไร

เรื่องที่เรียน

๑. การทำเส้นปิดยุงในภาคปฏิบัติเบื้องต้น
    - ๑.๑ การเตรียมสถานที่ในการทำเส้นปิดยุง
    - ๑.๒ การเตรียมอุปกรณ์ในการทำเส้นปิดยุง
  ๒. การเก็บรักษาอุปกรณ์ในการทำเส้นปิดยุง
    - ๒.๑ การดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำเส้นปิดยุง
    - ๒.๒ การดูแลรักษาวัสดุในการทำเส้นปิดยุง
- ป.๕ เรียนรู้ว่า ขั้นตอนและการลงมือปฏิบัติในการทำเส้นปิดยุงมีอะไรบ้าง

เรื่องที่เรียน

ลำดับขั้นตอนในการทำเส้นปิดยุง

๑. การทาบเส้น
๒. การควั่นคอเส้น
๓. การล้างเส้น
๔. การควั่นจุกเส้น
๕. การซีกเส้น
๖. การตากเส้น
๗. การซีกเส้นและการตากแต่ง

ป.๖ เรียนรู้ว่า ขั้นตอนและการลงมือปฏิบัติในการทำเส้นปิดยุงมีอะไรบ้าง

เรื่องที่เรียน

๑. การพัฒนาชิ้นงานเส้นปิดยุง
  - ๑.๑ การออกแบบชิ้นงานจากส่วนต่าง ของเส้นปิดยุง เป็นของใช้ตกแต่ง
  - ๑.๒ การจำหน่ายเป็นสินค้าท้องถิ่น
๒. การดูแลรักษาและเพิ่มปริมาณต้นจากในธรรมชาติ

๒.๑ การเพาะต้นจาก

๒.๒ การปลูกต้นจากในท้องถิ่น

๒.๓ การรณรงค์ให้คนในท้องถิ่นช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของต้นจาก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ไส้ปัดยุง

โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดใน)

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจังหวัด
สมุทรปราการด้านวัฒนธรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำไส้ต๋อย
โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดใหม่)

ไส้ต๋อย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรปราการ
หลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดใหม่)

ขั้นตอนเป็นนรมรคทางวัฒนธรรม
ของจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับ
ธรรมชาติและจักรวาล

โทร : ๓๓๕๐๕๐๐

Email :

ผลจากการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

จากอดีต

สู่ปัจจุบัน

คณะครูและนักเรียนชุมชนแม่แฝปัดยุงร่วมกิจกรรมวันลอยกระทง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของชุมชนแม่เป็ดยุง

โดยมีครูภูมิปัญญาเข้ามาช่วยสอน

นักเรียนชุมนุมแล้วปิดยกร่วมกิจกรรมเพื่อออกรายการโทรทัศน์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของชุมชนแม่ปัดยุงที่สอนน้อง

โดยมีสำนักข่าวมาเยี่ยมชม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของชุมชนแม่ปัดยุ้ง

โดยมีครูภูมิปัญญาเข้ามาช่วยสอน

ครูภูมิปัญญาและครูผู้ดูแลมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนชุมชนแม่ปัดยุ้ง
ที่จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ท่านรองกัญญา มีนายณ และตัวแทนนักเรียนชุมชนแม่ปัดยงส่งมอบแม่ปัดยงให้กับคุณเปิ้ล

จะนำไปถวายพระที่ จ.นครราชสีมา สนับสนุนเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียน

นักเรียนชุมนุมสัปดาห์จัดเตรียมสัปดาห์เพื่อส่งให้ลูกค้าที่ จ.เชียงใหม่

นักเรียนชุมนุมเส้ปดยุงจัดเตรียมเส้ปดยุงเพื่อจำหน่ายเป็นทุนการศึกษา

จำหน่ายส้ปัดยุงเพื่อเป็นการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน

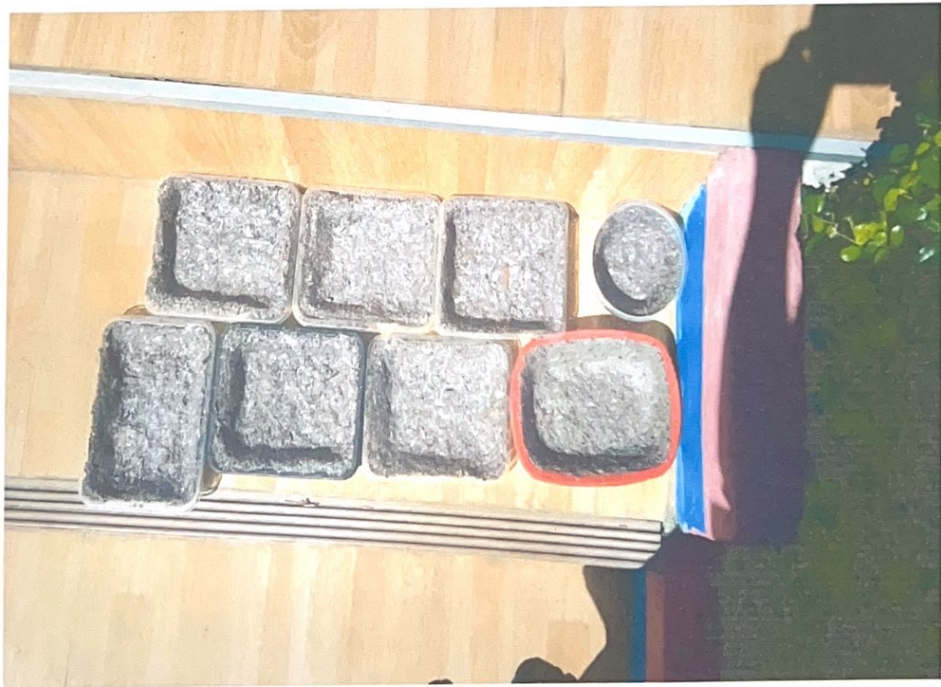

จำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน

การนำขี้ส้วมาแปรรูปเป็นที่รองแฉกกันดอกไม้

ชุมชนแม่ปัดยงร่วมกิจกรรมวันลอยกระทงของเทศบาลนครสมุทรปราการ

บุคลากรของโรงเรียนเทศบาล 2(วัดโน) นำผลิตภัณฑ์ไปร่วมงานที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บุคลากรของโรงเรียนเทศบาล 2(วัดโน) นำแล้ปัดยุงไปร่วมงานที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

